

5. Економічний розвиток та управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства

СТРАШИНСЬКА ЛАРИСА, д.е.н., професор кафедри маркетингу,
Національний університет харчових технологій, м. Київ

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Молочна промисловість України завжди відігравала визначальну роль серед інших галузей харчової промисловості, оскільки молоко і молочні продукти забезпечують першочергові потреби населення в харчових продуктах. Проте протягом останніх років підприємства, що спеціалізуються на виробництві молока і молочних продуктів стикаються з низкою проблем, які потребують першочергового вирішення.

Низький рівень організації в контексті взаємозв'язків постачальників сировини і виробників, високі ринкові ціни призводять до того, що українським виробникам молока та молочної продукції утримувати свої позиції на ринку в умовах зростаючої конкуренції стає все важче. У силу високої ресурсоемності вітчизняного виробництва, невідповідності системи якісної оцінки в країні світовому рівню, а також з причини сталості структури і стійкості сегментації європейського ринку молока, Україна не може в повному обсязі конкурувати із західними виробниками [1, с. 79].

Проте однією з основних проблем є зменшення надходження молока на молочні підприємства та зниження його якості. Як засвідчують дані табл. 1., протягом останніх років кількість великої рогатої худоби поступово зменшується (у 2020 р. проти 2019 р. – на 7,1%, у 2021 р. проти 2020 р. – на 8,0%). Кількість корів в загальній кількості сільськогосподарських тварин також має від'ємну динаміку (у 2020 р. проти 2019 р. – на 6,5%, у 2021 р. проти 2020 р. – на 7,7%).

Таблиця 1.

Основні показники діяльності в тваринництві

Види продукції	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 у % до 2020 р.
Кількість сільськогосподарських тварин, на кінець року; тис. голів				
Велика рогата худоба	3092	2874	2644	- 8,00
в тому числі корови	1789	1673	1544	- 7,71
Свині	5727	5876	5609	- 4,54
Вівці та кози	1205	1140	1094	- 4,04
Птиця, млн. голів	220,5	200,6	202,2	+ 0,80

**Складено автором на основі даних [2, с. 29; 3, с. 31].*

Така ситуація вплинула і на загальні диспропорції в структурі продукції сільського господарства, що представлено в табл. 2.

Таблиця 2.

Структура продукції сільського господарства у 2020-2021 рр. (%)

Сільськогосподарська продукція	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.
Продукція тваринництва	22,7	18,6	- 4,1
в тому числі вирощування сільськогосподарських тварин	12,0	10,1	-1,9
Молоко	6,7	5,4	-1,3
Яйця	3,1	2,3	-0,8
інша продукція тваринництва	0,9	0,8	-0,1
Продукція рослинництва	77,3	81,4	+ 4,1
Разом	100,0	100,0	-

*Складено автором на основі даних [2, с. 27; 3, с. 29].

Отже, за результатами табл. 2, можемо констатувати зниження у 2021 р. проти 2020 р. питомої ваги продукції тваринництва на 4,1% у структурі продукції сільського господарства, в тому числі по вирощуванню сільськогосподарських тварин – на 1,9%, молока – на 1,3%.

Така ситуація поряд із зниженням престижності роботи на селі з вирощування великої рогатої худоби, низькими доходами сільськогосподарських товаровиробників та диспаритетом цін, посиленням процесів урбанізації тощо знижують зацікавленість сільського населення щодо утримання корів. Тому майбутнє зростання виробництва молока пов'язане з підвищенням обсягів його виробництва у фермерських господарствах, де можливо забезпечити підвищення його якості відповідно до вимог стандартів.

Зважаючи на складність сучасної ситуації в країні, подолати зазначені негативні тенденції найближчим часом навряд чи вдасться. Проте в подальшому держава повинна звернути увагу на ситуацію в тваринництві, створивши сприятливі умови для сільськогосподарських товаровиробників з ціллю подолання негативних тенденцій та підвищення поголів'я тварин і збільшення обсягів виробництва продукції.

Список використаних джерел:

1. Вараксіна О. Продовольча безпека як важливий індикатор конкурентоспроможності національної економіки [Електронний ресурс]. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки, 2020. №5(2). С. 77–85. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_5\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_5(2)_12)
2. Україна у цифрах 2020. Статистичний збірник. Держстат України, 2021. 44 с.
3. Україна у цифрах 2021. Статистичний збірник. Держстат України, 2022. 46 с.
https://drive.google.com/file/d/1wknSpC3qvMllpLk2SVARpHpAeVk-Kpvl/view?usp=drive_link

